

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Wojciech Katner (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Tadeusz Wiśniewski

Protokolant Beata Rogalska

w sprawie skargi Warszawskiej Fundacji Filmowej z siedzibą w Warszawie o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 3 czerwca 2009 r., wydanego w sprawie z powództwa Stowarzyszenia Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie przeciwko Warszawskiej Fundacji Filmowej z siedzibą w Warszawie o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2010 r., **oddala skargę i zasądza od Warszawskiej Fundacji Filmowej z siedzibą w Warszawie na rzecz Stowarzyszenia Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 czerwca 2009 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanej Warszawskiej Fundacji Filmowej (WFF) od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 października 2008 r. w sprawie z powództwa Stowarzyszenia Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie o zapłatę kwoty 20.686 złotych z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania, tytułem wynagrodzenia należnego współtwórcom utworu audiowizualnego, odprowadzanego na rzecz właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia przyjęto art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 90, poz. 631 ze zm., dalej jako u.p.a.), aktualnie już nieobowiązujący. Rozstrzygnięcie oparto na następującym, ustalonym w sprawie stanie faktycznym. Powód jest organizacją zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 104 u.p.a. i od dnia 1 lutego 1995 r. posiada zezwolenie ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi, między innymi do utworów słownych, muzycznych, słowno - muzycznych i choreograficznych w utworze audiowizualnym na polach eksploatacji wyświetlanie. W ramach działalności statutowej powód zawarł umowy o wzajemnej reprezentacji z podobnymi organizacjami z większości krajów świata. Pozwana Warszawska Fundacja Filmowa w czasie organizowanego w latach 2004 – 2005 Warszawskiego Festiwalu Filmowego współpracowała z kilkoma kinami, w których były wyświetlane filmy.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez pracowników powoda w siedzibie pozwanej WFF ustalono, że wpływy z tytułu wyświetlanych filmów na festiwalu w latach 2004 - 2005 wyniosły 985.033 złote. Wynagrodzenie należne twórcom filmów z tytułu ich wyświetlania, ustalone na podstawie Tabeli Stawek Wynagrodzeń Autorskich zatwierdzonej przez Komisję Prawa Autorskiego wynosi 2,1% uzyskanych wpływów z danego tytułu, co stanowi w sprawie kwotę roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu przez powoda w wysokości 20.685,70 złotych. Powód zawarł ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich porozumienie o wspólnym inkasie wynagrodzeń należnych na podstawie art. 70 ust. 2 u.p.a. uprawniającym powoda do ich pobierania. Pozwana WFF wezwana dwukrotnie przez powoda do uiszczenia żądanej kwoty zakwestionowała uprawnienie Stowarzyszenia Autorów ZAiKS z siedzibą w Warszawie do dochodzenia należności. Sądy obu instancji ustaliły także, że powód jest jedyną organizacją zbiorowego zarządzania pobierającą wynagrodzenie dla twórców, której działalność opiera się o konieczną decyzję administracyjną. Wobec tego, powód jest uprawniony do pobierania dodatkowego dla twórcy wynagrodzenia, mającego, jak uznał Sąd Apelacyjny, źródło w prawie autorskim, w art. 70 ust. 2 u.p.a. Powód jest organizacją właściwą w rozumieniu art. 70 ust. 3 u.p.a., jak również może powoływać się na domniemania wynikające z art. 105 ust. 1 u.p.a. w stosunku do utworów autorów zagranicznych. Sąd drugiej instancji uznał, że powołane uprawnienie zostało właściwie udowodnione poprzez złożenie do akt sprawy kopii jednej z umów generalnych zawartej z organizacją zagraniczną wraz z tłumaczeniem oraz wykazu państw pochodzenia filmów, za które dochodzone było w postępowaniu wynagrodzenie. Sąd Apelacyjny uznał za zasadne objęcie, zgodnie z zasadą asymilacji ochroną równą utworom polskim także utworów audiowizualnych pochodzenia zagranicznego. Z treści załącznika do obwieszczenia Ministra Kultury z dnia 13 kwietnia 2004 r. wynika, jaki jest zakres zezwolenia na zarządzanie prawami autorskimi zarówno Stowarzyszenia Filmowców Polskich (SFP), jak i powodowego ZAiKS, przy czym SFP złożyło oświadczenie, iż we własnym zakresie nie zamierza dochodzić wynagrodzenia na tej samej podstawie.

Sąd drugiej instancji uznał przepis art. 70 ust. 2 u.p.a., jako podstawę prawną roszczenia powoda za właściwy, mimo utraty przez niego mocy obowiązującej od dnia 6 czerwca 2007 r. na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 maja 2006 r. (sygn. akt K 5/05), wobec wystąpienia zdarzeń objętych roszczeniem przed datą określoną w wyroku Trybunału, a ponadto ze względu na analogiczne uprawnienie jak w art. 70 ust. 2 u.p.a. zawarte w obowiązującym obecnie art. 70 ust. 21 u.p.a. Zastosowanie znajdują także dotychczasowe tabele określające stawki minimalne wynagrodzeń, które zostały ustalone na podstawie uznanego za niekonstytucyjny art. 108 ust. 3 u.p.a., ponieważ nie wyeliminowano ich z obrotu prawnego w trybie postępowania administracyjnego.

Pozwana Warszawska Fundacja Filmowa w złożonej skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego oraz prawa postępowania cywilnego. W zakresie przepisów materialnoprawnych niezgodność orzeczenia z prawem dotyczy art. 70 ust. 3 w związku z art. 107 i art. 105 ust. 1 u.p.a. przez przyjęcie, że pozwany (powinno być: powód) jest właściwą organizacją zbiorowego zarządzania, a działanie na tym polu innej organizacji zbiorowego zarządzania nie wyłącza zastosowania domniemania z art. 105 ust. 1 u.p.a.; art. 105 ust. 1 w związku z art. 104 u.p.a. przez przyjęcie, że wynikające z tego przepisu domniemania mają zastosowanie do strony powodowej; art. 105 ust. 1 u.p.a. przez przyjęcie, że wynikające z tego przepisu domniemania mają zastosowanie do poboru i dochodzenia wynagrodzeń ustawowych z art. 70 ust. 2 u.p.a. za korzystanie z zagranicznych utworów audiowizualnych;

art. 105 ust. 1 u.p.a. w związku z art. 6 k.c. i w związku z art. 32 i 45 Konstytucji RP przez przyjęcie, że wynikające z wymienionego przepisu domniemanie obejmuje właściwość organizacji zbiorowego zarządzania do reprezentowania praw twórców zagranicznych bez wykazania konkretnego tytułu cywilnoprawnego do wykonywania tej reprezentacji. Natomiast naruszenie prawa procesowego dotyczy art. 228 k.p.c. przez rażąco błędne uznanie za fakt powszechnie znany zawarcia przez powoda umów o wzajemnej reprezentacji z większością organizacji zbiorowego zarządzania, działających na obszarze innych państw, przez co powód został zwolniony z ciężaru udowodnienia reprezentacji zagranicznych twórców filmów wyświetlanych na Warszawskim Festiwalu Filmowym; art. 234 k.p.c. przez takie zastosowanie domniemań prawnych zawartych w art. 105 ust. 1 u.p.a., że stały się niemożliwe do obalenia lub przeniosły na pozwaną ciężar ich obalenia poprzez udowodnienie okoliczności przeciwnych; art. 217 w związku z art. 227 k.p.c. przez rażąco błędne przyjęcie za uzasadnione pominięcie wniosków dowodowych składanych przez pozwaną. W odpowiedzi na skargę strona powodowa wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga na podstawie art. 4241 § 1 k.p.c. podlega oddaleniu z uwagi na brak podstaw do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego jest niezgodny z prawem.

Na wstępie rozważań należy podnieść, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia została wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98). Źródła tego szczególnego środka procesowego oraz motywów jego ustanowienia należy poszukiwać w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej oraz w uchwaleniu art. 417 - 4172 i 421 k.c. Należy także wskazać, że w dniu 25 września 2010 r. w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 155, poz. 1037, dalej jako ustawa z dnia 22 lipca 2010 r.) zmienił się stan prawny w zakresie dotyczącym skargi na niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia. Zgodnie z art. 4241 k.p.c. w nowym brzmieniu można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem jedynie prawomocnego wyroku kończącego postępowanie w sprawie. Jeżeli chodzi o inne prawomocne orzeczenia - na które skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje - odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie takiego orzeczenia niezgodnie z prawem można domagać się, w myśl art. 424Ib k.p.c., bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi. Na mocy powołanej nowelizacji zmianie uległ także art. 4171 § 2 k.c., zgodnie z którego aktualnym brzmieniem, jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Stosownie do art. 4 ust. 1 cytowanej ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. - art. 4171 § 2 k.c. w brzmieniu nadanym tą ustawą ma zastosowanie do orzeczeń, które uprawomocniły się od dnia 17 października 1997 r. Natomiast w zakresie przepisów o skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem, wobec braku w powołanej ustawie nowelizującej Kodeks postępowania cywilnego przepisu nakazującego stosowanie dotychczasowych przepisów do skarg wniesionych przed zmianą stanu prawnego, zastosowanie znajdują przepisy w aktualnym, zmienionym brzmieniu.

Przepisy konstytuujące skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (wyroku), nie określają pojęcia „niezgodności z prawem”. W celu ustalenia treści wskazanego pojęcia można odwołać się do wypracowanego w judykaturze stanowiska na gruncie dotychczasowych przepisów k.c. i k.p.c. Należy bowiem podkreślić, że pomimo nowelizacji dokonanej cytowaną ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. charakter omawianego szczególnego środka prawnoprosesowego pozostał niezmieniony. Trzeba także pamiętać, że skarga ta nie może zastępować nadzwyczajnych środków zaskarżenia, takich jak skarga kasacyjna oraz skarga o wznowienie postępowania. Orzecznictwo Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje, że objaśnienia pojęcia „niezgodności z prawem” należy poszukiwać w całokształcie tej instytucji, przy uwzględnieniu istoty i sensu odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 4171 § 2 k.c. w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Zajęto słuszne stanowisko, że w odniesieniu do jurysdykcyjnej działalności sądu konieczne jest stosowanie autonomicznej, swoistej definicji bezprawności, korygowanej właściwościami władzy sądowniczej oraz jej ustrojem. Korekta ta nakazuje przyjąć, że wyrok niezgodny z prawem w rozumieniu art. 4241 § 1 k.p.c., to taki wyrok, który jest niewątpliwie sprzeczny z przepisami nie podlegającymi różnej wykładni, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Niezgodność z prawem, powodująca powstanie odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku wyrokowi sądu można przypisać cechy bezprawności. W konsekwencji, jeżeli sąd nie wykracza poza obszar przyznanej mu swobody, nie pozostaje w kolizji z własnym sumieniem oraz prawidłowo dobiera standardy orzecznicze, to działa w ramach porządku prawnego nawet wtedy, gdy wydany wyrok można ocenić jako obiektywnie niezgodny z prawem. Przyjęcie odmiennego zapatrywania stwarzałoby zagrożenie dla takich wartości jak stabilność obrotu prawnego, swoboda sądu w ocenie materiału dowodowego i stosowaniu prawa. Takie pojmowanie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego nie pozostaje w kolizji z ogólnym pojęciem bezprawności przyjmowanym na gruncie art. 77 ust. 1 Konstytucji oraz art. 4171 k.c. Nie ma zatem jednego dla całego prawa rozumienia bezprawności, ponieważ jej postać i zakres są zależne od dziedziny prawa oraz od różnych przejawów i celów działalności człowieka. Ogólna reguła odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w prawie cywilnym za działania organów władzy publicznej, obiektywnie niezgodnych z prawem, nie daje się odnieść wprost do wyroków wydanych przez niezawisły sąd. Traktowanie jako niezgodnego z prawem każdego wyroku sądu ocenionego jako wadliwy niosłoby zagrożenie dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, a co więcej również dla swobody sądu w ocenie dowodów i stosowaniu prawa (por. m.in. wyrok SN z dnia 5 września 2008 r., I CNP 27/08, Palestra 2008, Nr 11-12, s. 310; postanowienie SN z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 niepubl.; wyrok SN z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-23, poz. 323; wyrok SN z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351). W świetle przedstawionego znaczenia pojęcia „niezgodności z prawem” prawomocnego wyroku, w rozpoznawanej sprawie brak jest podstaw do stwierdzenia takiej niezgodności.

Zasadniczą kwestią prawną podniesioną w skardze jest wykładnia art. 105 ust. 1 oraz art. 107 u.p.a., która wywołuje liczne rozbieżności zarówno w nauce, jak i judykaturze. Zgodnie z art. 105 ust. 1 u.p.a. domniemywa się, że organizacja zbiorowego zarządzania jest uprawniona do zarządzania i ochrony w odniesieniu do pól eksploatacji objętych zbiorowym zarządzaniem oraz, że ma legitymację procesową w tym zakresie. Na domniemanie to nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Natomiast w art. 70 ust. 2 u.p.a. w brzmieniu obowiązującym w okresie, którego dotyczyło żądanie pozwu, przewidziano dodatkowe wynagrodzenie - tantiemy ustawowe przysługujące współautorom utworu audiowizualnego, a konkretnie reżyserom, operatorom obrazu, twórcom scenariusza, twórcom innych utworów literackich lub muzycznych, które zostały stworzone do utworu audiowizualnego lub były w nim wykorzystane. Ustawodawca uprawniał wymienione podmioty do uzyskania dodatkowego wynagrodzenia, proporcjonalnego do wpływów z tytułu wyświetlania utworu audiowizualnego w kinach, przy jednoczesnym zastrzeżeniu przymusowego pośrednictwa właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi do pobierania tego wynagrodzenia w imieniu wymienionych osób. Można w związku z tym wskazać na dwa prezentowane poglądy. Zgodnie z pierwszym z nich, łączna wykładnia art. 70, art. 105 ust. 1 oraz art. 107 ust. 2 i 3 u.p.a. prowadzi do wniosku, że żadna organizacja zbiorowego zarządzania nie jest uprawniona do dochodzenia roszczeń z art. 70 ust. 2 u.p.a. dla innych osób niż te, które należą do tej organizacji lub powierzyły jej swoje prawa, jeśli na danym polu eksploatacji działa więcej niż jedna organizacja. Wówczas, Komisja Prawa Autorskiego w trybie art. 107 u.p.a. powinna wskazać organizację właściwą. Według drugiego poglądu, domniemanie opisanego w art. 105 u.p.a. nie stosuje się, jeżeli do tego samego utworu lub artystycznego wykonania tytuł rości sobie więcej niż jedna organizacja. Należy podkreślić, że w opisanej sytuacji przyjmuje się, iż okoliczność tę powinien wykazać pozwany, przy czym wykazanie jedynie, że taki sam zakres zarządu przysługuje innej organizacji nie wystarczy do obalenia domniemanie z art. 105 ust. 1 u.p.a. Dla osiągnięcia tego celu trzeba wykazać, że inna organizacja powołuje się względem pozwanego na tytuł do tych samych utworów. Wątpliwości interpretacyjne co do zakresu stosowania domniemanie z art. 105 ust. 1 u.p.a., w odniesieniu do uprawnień z art. 70 ust. 2 u.p.a. - w poprzednim brzmieniu - znalazły wyraz także w orzecznictwie. W wyroku z dnia 15 maja 2009 r. (II CSK 701/08, Lex nr 519312) Sąd Najwyższy uznał, że na przewidziane w art. 105 ust. 1 u.p.a. domniemanie nie można się powołać, gdy do tego samego utworu lub artystycznego wykonania rości sobie tytuł więcej niż jedna organizacja zbiorowego zarządzania. Do uchylenia wskazanego domniemanie nie wystarczy samo przedstawienie, że istnieje inna organizacja działająca w tym samym zakresie. Kwestionujący legitymację danej organizacji w odniesieniu do konkretnych praw musi ponadto wykazać, że inna organizacja działająca w tym samym zakresie powołuje się wobec niego na swój tytuł do tych samych praw.

Gdyby do obalenia domniemania przewidzianego w art. 105 ust. 1 u.p.a. wystarczyło samo wykazanie działającej w tym samym zakresie innej organizacji, to w sytuacji, w której Ministerstwo Kultury i Sztuki zezwala na działanie wielu organizacji o pokrywającym się zakresie zarządzania, domniemanie to mogłoby utracić swoje praktyczne znaczenie (por. także wyrok SN z dnia 20 maja 1999 r., I CKN 1139/97, OSNC 2000, Nr 1, poz. 6). Z kolei w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 września 2009 r. (I CSK 35/09, OSNC 2010, Nr 3, poz. 47) Sąd Najwyższy wskazał na dominujące w piśmiennictwie krytyczne oceny założeń domniemania prawnego ustanowionego w art. 105 ust. 1 u.p.a. Sąd Najwyższy podzielił pogląd, że osoby, przeciwko którym to domniemanie działa, czyli użytkownicy, na ogół nie dysponują danymi pozwalającymi im je obalić, tj. przeprowadzić dowód braku stosownego uprawnienia po stronie organizacji zbiorowego zarządzania. Natomiast organizacje zbiorowego zarządzania, będące beneficjentami tego domniemania, mogą w zasadzie bez większych trudności, jeżeli tylko rzeczywiście są uprawnione, wykazać swoje uprawnienie. Z tego względu Sąd Najwyższy przyjął, że samo zanegowanie domniemania przez użytkownika, powinno - podobnie jak w innych przypadkach dowodzenia tzw. faktów negatywnych mieć wpływ na dowód miarodajnej okoliczności. Jeżeli więc użytkownik neguje oparte na art. 105 ust. 1 u.p.a. domniemanie przysługiwania powodowej organizacji zbiorowego zarządzania uprawnienia do zarządzania i legitymacji procesowej w odniesieniu do objętych pozwem roszczeń, a możliwość dochodzenia tych roszczeń zależy ostatecznie od tego, czy powodowa organizacja zbiorowego zarządzania została wskazana, zgodnie z art. 107 u.p.a., jako właściwa przez Komisję Prawa Autorskiego, to ta organizacja powinna wykazać, że do wskazania tego doszło. Jeżeli tego nie uczyni, zostanie uznana za nieuprawnioną i tym samym dojdzie do obalenia działającego na jej korzyść domniemania opartego na art. 105 ust. 1 u.p.a. W ocenie wskazanego wyroku Sądu Najwyższego, zajęcie innego stanowiska powodowałoby, że domniemanie nabierałoby w praktyce cechy domniemania nieusuwalnego, a skoro ustawodawca nadał mu - jak większości domniemań prawnych - kształt domniemania wzruszalnego, możliwość jego obalenia powinna być realna. W przedstawionym wyroku, Sąd Najwyższy skonstatował, że stwierdzenie braku podstaw do uznania strony powodowej za organizację zbiorowego zarządzania uprawnioną na podstawie art. 70 ust. 3 w związku z art. 107 u.p.a. do dochodzenia wszystkich objętych pozwem roszczeń było więc równoznaczne także z obaleniem - w odniesieniu do strony powodowej - domniemania prawnego ustanowionego w art. 105 ust. 1 u.p.a. Ilustracją dla licznych wątpliwości interpretacyjnych i rozbieżnych ocen prawnych niech będzie okoliczność, że przedstawiony wyrok SN z dnia 16 września 2009 r. (I CSK 35/09) spotkał się z krytycznymi uwagami podniesionymi w piśmiennictwie. Abstrahując od tego, czy uwagi te można uznać za uzasadnione, czy też nie, jest niewątpliwe, że Sądy orzekające w niniejszej sprawie musiały dokonać wykładni powołanych przepisów art. 70, art. 105 ust. 1 i art. 107 u.p.a. w kontekście ustalonego stanu faktycznego. Wobec tego uznano, że powód jest uprawnioną organizacją zbiorowego zarządzania w znaczeniu przedmiotowym - odnośnie do rodzaju umów, oraz w znaczeniu podmiotowym - odnośnie do reprezentacji twórców.

Powód jest zatem organizacją właściwą w rozumieniu art. 70 ust. 3 u.p.a. Sądy rozstrzygające sprawę oceniły także, iż pozwana nie obaliła domniemania wynikającego z art. 105 u.p.a., ponieważ nie udowodniła, że inna organizacja poza stroną powodową, np. Stowarzyszenie Filmowców Polskich rości sobie wobec niej tytuł do jakiegokolwiek utworu. Sądy uznały również uprawnienie wynikające z art. 70 ust. 2 u.p.a. jako prawo autorskie, gdyż jego źródło tkwi w autorskim prawie twórcy, ponadto wskazuje na to m.in. systematyka ustawy i umieszczenie tego przepisu w Oddziale 2 zatytułowanym „Autorskie prawa majątkowe”. Sądy powołały w tym zakresie dominujący w piśmiennictwie i judykaturze pogląd, zgodnie z którym roszczenie podmiotów wymienionych w art. 70 ust. 3 u.p.a. ma charakter względny i wynika *ex lege* (por. wyrok SN z dnia 11 maja 2006 r., I CSK 61/06, Lex nr 200885).

Konkludując, należy stwierdzić, iż Sąd Apelacyjny przeprowadził poprawną wykładnię przepisów u.p.a. w brzmieniu obowiązującym w okresie, którego dotyczy roszczenie pozwu. Stanowisko Sądu zostało szczegółowo uzasadnione własnymi wnioskami interpretacyjnymi oraz z powołaniem się na dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego i poglądy doktryny. Sąd Najwyższy podziela ukształtowany i utrwalony w judykaturze pogląd, zgodnie z którym wybór przez sąd orzekający w sprawie jednego z możliwych sposobów interpretacji przepisów prawa, nawet jeśli okaże się ona nieprawidłowa, nie oznacza niezgodności wyroku z prawem, rodzącej odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. Stwierdzenie bezprawności prawomocnego wyroku nie może nastąpić bez sięgnięcia do istoty władzy sądowniczej, polegającej na tym, iż sędzia orzeka w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, kierując się nie tylko obowiązującym prawem, ale także własnym sumieniem i przysługującą mu swobodą w ocenie prawa i faktów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Zakres swobody sędziego przy orzekaniu określa, poza przypisaną mu władzą sądowniczą także treść prawa pozytywnego, często posługującego się pojęciami niedookreślonymi i klauzulami generalnymi, albo przewidującego wprost pewien margines wolności decyzji jurysdykcyjnych sędziego. Wpływające na treść orzeczenia rezultaty wykładni prawa, mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu, zastosowanych metod oraz podmiotu, który jej dokonuje. Z istoty wykładni wynika wiele możliwych interpretacji tego samego przepisu, a sam akt wykładni z natury rzeczy nacechowany jest subiektywizmem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 r., III CNP 42/08, niepubl.). Stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie uzasadniają także zarzuty naruszenia prawa procesowego, tj. art. 234 k.p.c. oraz art. 217 w związku z art. 227 k.p.c. Skarżący nie wykazał rażąco błędnego, a nawet niekwalifikowanego naruszenia przez Sąd drugiej instancji wymienionych przepisów o postępowaniu dowodowym. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 4244 k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, do czego *de facto* zmierza skarżący w niniejszej sprawie. W tym stanie rzeczy, gdy z przedstawionych przyczyn nie zachodziła podstawa do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z prawem, wniesiona skarga podlegała oddaleniu stosownie do art. 42411 § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 39821 i art. 42412 k.p.c. oraz § 12 ust. 5 pkt 1 w związku z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Wyrok został pobrany z
www.sn.pl